

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenvoortseplein 21, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Groep II,
9 november 1958.

Goeden morgen, vrienden.

Wanneer wij weer samen zijn voor enige overwegingen op zondag, wanneer Allerzielenfeest weer voorbij is en wij onze aandacht weer kunnen gaan richten op de meer werkelijke inhoud van het leven, zou ik graag met u willen spreken over enkele leraren, die in de sferen bestaan. Ten slotte heeft het Christendom op de wereld een grote betekenis evenals de leer van de onvergelykelijke Boeddha en de sterke Mohammed. Maar daarboven bestaan weer andere leringen. Want elke wereld trekt haar eigen conclusies, komt tot haar eigen opvattingen en denkwijzen. Ik hoop, dat u het mij - waar ik eigenlijk inval in deze cursus voor deze spreekbeurt - niet euvel zult duiden, dat ik de aandacht gaarne eens wil besteden aan de gedachtenwereld, die voor onszelfen zo belangrijk is.

In sommige sferen bestaan er scholen. Een school - anders dan op uw wereld - is opgebouwd uit de gedachten van alle deelnemers, alle leerlingen. En zij worden daarbij geleid door een leraar.

Wanneer je daar komt, dan is het eerste, dat je moet leren begrijpen: Ware leerling is hij, die leert om gedachten saam te vatten, te ondergaan zonder oordeel en vooroordeel. Want slechts zij, die ondergaan, kunnen oordelen. Er stromen krachtige gedachten op je toe. Langzaam maar zeker zie je een vervlechting van feiten, een vervlechting van stellingen en openbaart zich de wereld van uit een geheel nieuw standpunt.

De grote vragen, waarmee we ons bezighouden, zijn over het algemeen vragen, die u op de wereld ook kent. Jezus zegt u: "Ik ben u de weg en de waarheid." Maar wij vragen ons af: "Wat is de weg, wat is de waarheid?" Want het is niet voldoende, dat er één weg bestaat, één innerlijke weg, die iedereen zou kunnen gaan. Ieder mens, ieder wezen, iedere geest, zoekt zijn eigen weg, zoekt zijn eigen oplossing van de grote problemen. En dan begint het langzaam in je te leven en te roeren, tot je komt tot een interpretatie van hetgeen een leraar zegt. Het is je eigen reactie.

U moet goed begrijpen, dat wat ik u hier in woorden probeer weer te geven vandaag, mijn reactie is. Er bestaan honderden andere mogelijkheden om ditzelfde te beleven en enigszins anders te interpreteren. Zo echter heb ik dan deze vraag beleefd: Wat is de weg, wat is de waarheid?

Er bestaat altijd een bewustzijn van plicht. Een bewustzijn, waardoor je genoopt wordt oplossingen te vinden voor jezelf en anderen in

een bepaald kader, in een bepaald raam. Elke weg is niets anders dan het zoeken van een persoonlijke uitdrukking binnen de grote wetmatigheid van het Al, zodat in perfecte evenwichtigheid het "ik" zich verder kan ontplooiën en kan komen tot bewustzijn - niet van zichzelf of een buitenwereld - maar van de cosmische wet en kracht, die hem brengt juist tot deze wijze van handelen.

En wat is de waarheid? Waarheid is al datgene, wat zich aan ons openbaart zonder te veranderen. Al wat verandert is een leugen. Alle verandering is n.l. verschijnsel. Verschijnsel kan nooit feitelijk zijn. Eerst datgene, wat - geen verschijnsel zijnde - voortdurend vaststaat in dezelfde waardering en elk verschijnsel begeleidt in zijn aanwezigheid, kan wáár zijn. Voor ons is de waarheid niet hoe wij ons gedragen, hoe wij leven. De waarheid is hoe wij beantwoorden aan wetten. Want de wetten zijn het verschijnsel, dat wij in ons erkennen. De waarheid is datgene, wat ons onveranderlijk de wetten in onszelf doet stellen.

Als je deze les probeert te leren - en ze is vaak zeer zwaar - dan vraag je je wel eens af: Waarom is er in die wereld zo'n chaos? Wat kan het principe chaos te maken hebben met de perfecte harmonie van God? Want ik stel mij harmonie voor als een volkomen ordening. Totdat je begrijpt: chaos en ordening beide zijn onwerklijk. Zo min als er orde bestaat in feite, bestaat er chaos in feite. Beide zijn sequenties van gebeurtenissen. In het ene geval wild dooreen gaande, in het andere geval saamgevluchten tot een ordelijk en zuiver geheel. Maar de kracht, die ze veroorzaakt, is er werkelijk. Er is geen zin in chaos. Er ligt geen zin in ordening. Zin ligt er slechts in het bestaan, met minachting van de verschijnselen.

Deze laatste stelling is voor u onmogelijk. Ik weet dat zeer goed. Maar ik hoop, dat u ook ons standpunt zult willen begrijpen. Want u leeft op het ogenblik in een wereld, die u aan alle kanten omspoelt. Een wereld, waarin de leringen van de grote meesters, van Jezus en alle anderen, in feite een interpretatie zijn van de mogelijkheden. Maar stel u voor, dat al die vormen kunnen verbleken; dat de aarde onder uw voeten verzinkt en zelfs het duister van de hemel gedooft is; dat er alleen maar gedachten overblijven. Als u zo zoudt kunnen bestaan, dan zoudt u een mogelijkheid hebben, die in de sferen reëel is. Zoals uw wereld zou verbleken, zo verbleekt voor de denker de wonderbaarlijke schoonheid van Zomerland. Zoals voor u de nachthemel zelfs in duisternis nog sterven moet, zo sterven klanken en kleuren uit in een verblindend wit licht, dat op de duur zichzelf verliest - en licht noch duister blijkt te zijn. En eerst daar, waar niets meer is buiten het ervaren en het aanvaarden, daar vinden wij God pas.

Toen ik zelf deze leringen doormaakte, heb ik mij de vraag gesteld: "Ja, maar waarom ga je dan terug naar de wereld om daar te leren? Waarom streef je vooruit naar werelden, die je nog niet kunt betreden? Wat is dan de zin van dit alles?" En mijn leermeester gaf mij toen een antwoord, dat waarschijnlijk ook voor u nuttig en belangrijk kan zijn. Want hij voerde mij in zijn gedachten mee tot de conclusie: Nutteloos is dit alles, indien wij het willen zien als een handelen of een gebeuren in de buitenwereld. Maar in ons is het een noodzaak. In onszelf zoeken wij naar een realisatie van eenheid, die ons volledig verbindt met al het zijnde, ons beschermt tegen al het gedroomd kwaad. Die kunnen we alleen vinden door de handeling, door de daad. Ons gaan naar een lagere wereld, ons helpen van anderen, dit scheppen van inhoud en rust in ons eigen wezen, het is onze benadering van een toestand, waarbij wij ten slotte het verschijnsel kunnen verwerpen.

Soms vluchten de gedachten voor het gevaar, zoals een hert vlucht voor de onbekende dreiging van de tijger in de wouden. Wij weten niet waar het gevaar schuilt, maar het jaagt ons voort. Het is een angst, die ons verteert. En wij willen weg, ook al weten wij niet waarom.

Welaan, dit is het, dat ons doet vluchten naar hogere wereld en sfeer. Want zoals onze meesters ons hebben doen inzien: Er is geen verschil tussen werelden en sferen. Er kan geen lijn worden getrokken, die ons aangeeft op grafische wijze: het bewustzijn der aarde gaat tot zover en dan volgt een volgende sfeer en daarop verder. Het trapsgewijze-bouwsel is slechts een symboliek voor het onbegrepen van ons eigen wezen. In elke wereld, in alle sfeer bestaat volmaaktheid gelijk, want alle wereld en sfeer is één. Onze ogen, die niet zien, onze oren, die niet horen, onze mond, die de juiste woorden niet spreekt, zij zijn het, die ons verwijderen van anderen.

Misschien is het stoutmoedig van mij, dat ik van uit mijn vroegere beschaving en standpunt nu toch ook weer een christelijke leer hierbij wil nemen. Jezus heeft geleerd: Heb uw naaste lief gelijk uzelve en de mensheid. Maar wat leerde hij aan zijn geliefde leerling? "Eerst indien gij uzelve vergeet in anderen, zult gij uzelve kunnen zijn." Is dat niet in overeenstemming met wat de sferen ons meer en meer openbaren? Is dit niet de uitdrukking van een wereld, die één wordt? Wanneer wij de naasten liefhebben, kan dat een sentimentaliteit zijn. Het kan ook een bewustzijn in ons baren, waardoor wij zeggen: Dit, wat voor mij verschrikkelijk en onaangenaam is, dat mag ik geen ander opleggen, tenzij hij het vrijwillig en zelf aanvaardt. Het erkennen van een band. Maar op de duur gaat het verder. Want eerst wanneer je jezelf terzijde zet, jezelf vergeet - hoe moeilijk dit ook moge zijn - kun je begrijpen wat anderen in feite zijn en beleven. En eerst dan zul je werkelijk bestaan.

Is niet de wereld een schablone, waarin ongeletterden en onwetenden zich bewegen zonder inzicht van betekenis? Is de wereld niet als een reeks van letters, neergeschreven door de grootste Schrijver, het zuiverst gedicht, symmetrisch opgesteld, doch dan gegeven in de handen van een analfabeet? Men moet de wereld en het leven leren lezen. Men moet ze leren begrijpen. Men moet zien, dat al die afzonderlijke mogelijkheden zijn als de letters, die zich samenplooiën tot woorden en ten slotte bouwen het beeld van een onmetelijke schoonheid, een oneindigheid. Een westerling zou misschien zeggen: De kristallen kathedraal van wijsheid, waarin het licht van de Eeuwige brandt.

Om onszelf te overwinnen zover, dat wij - vergetend het "ik-zijn" - die wereld rond ons beleven, is moeilijk. Maar in de sfeer leer je, dat het de enige weg is. Er komt een ogenblik, dat eigen wezen niet meer in staat is om de volle uitstorting van kracht en wijsheid te ontvangen, die van uit het zinderende licht op je neerkomt. En dan merk je, dat het met tweeën wél gaat. De twee binden zich tot één en zijn onverbreekbaar. Maar ook dezen kunnen misschien niet méér bevatten en wederom vergeten deze eenheden het eigen "ik" en smelten samen; en zijn dan in staat te accepteren en op te vangen. Er is de verbondenheid, die een uitbreiding betekent van capaciteit voor allen.

Gij hebt misschien wel eens gezien, hoe mensen een tempel bouwen. Stel u voor, dat zij die tempel moeten bouwen, zoals in de oudheid. Steen na steen dragend met mensenkracht. Elke stenen pilaster opbouwend, elke houten paal richtend met de kracht van mensen alleen. En vraag u af, hoe één mens een tempel kan bouwen. Gij zult ervaren, dat het onmogelijk is. De grootheid van Egypte, de wonderen van zijn bouwwerken zijn geboren uit de noodzakelijke eenheid van streven van honderden en duizenden. De grote beelden, ontstaan misschien in het denken van de één, konden slechts worden uitgevoerd door het werk van vijftig. En duizend waren er nodig om ze te stellen op de plaats, waar ze thuis hoorden.

Zo is het met onze tempel. Wij kunnen niet alleen een tempel bouwen, waarin wij God kunnen ontvangen, waarin we één kunnen zijn met God. Wij moeten de eenheid zoeken door de samenwerking, door het begrip, dat wij voor elkaar hebben, het gemeenschappelijk streven. En de eerste stap daarvan

is de naastenliefde. De eerste stap daarvan is het begrip van zelfvergetelheid.

Ge zult zeggen: Dan zullen wijzelfen toch teloor gaan? Wanneer wij onszelfen zozeer vergeten, dan put men ons uit en waar blijft onze kracht en ons wezen?

Hoe goed is het voor de wereld, dat de wolken niet denken, want anders zouden de water-zwangere wolken, gaande over het dorstende land, tot zichzelf zeggen: Laat ik mijzelfe behouden ten koste van alles. Want als ik de vruchtbaarheid, die ik in mij draag, uitstort, opdat de aarde leve, zal ik ondergaan.

Wolken denken niet. Wanneer de zware regens komen over de dorstende aarde, wanneer het groen zich plotseling weer kan ontplooiën uit een dorheid, die dood scheen, dan juicht de mens. En de wolk? Zij trekt door het diepst van de aarde. Zij damp't in de morgenuren van uit de plant omhoog. Ze spoedt zich met de rivieren en beken naar de zee. Maar herrijst! Zoals gij herrijzen zult altijd, wanneer gij leven en kracht geeft aan anderen. Want uit die kracht en het leven zult ge zelf versterkt en hernieuwd opstaan, met nieuwe mogelijkheden.

Zolang gij uzelf wilt zijn, zijt ge gebonden aan vorm. Maar vorm voor de mens is dwaasheid. Vorm voor de geest is misdaad. Vorm moet er zijn in het Al zelve. Er moet ergens een vorm of regelmaat bestaan, die de scheppende Wil openbaart aan ons. En dat kunnen wij bevatten. Maar wijzelf? Hebben wij vorm? Of zijn wij essence van het Goddelijke, slechts juist geopenbaard in dat ene, wat Gods Zijn volledig uitdrukt? Ons leven mag geformaliseerd zijn, maar nooit ons concept van het "ik".

Onze meesters leren ons: Het is goed de vorm, die je was, te behouden, wanneer zij een middel wordt om je uit te drukken aan anderen. Want zelfs de allerhoogsten, de geesten, die vertoeven daar, waar zelfs geen licht meer is noch duister, zij keren tot ons en zij nemen een vorm aan. Zij zijn ons licht en klank en gestalte; een wezen als een mens misschien. Maar in zich zijn zij onmetelijk groot en verbonden. Leer de uiterlijke vorm en de noodzaken van je wereld te paren aan een innerlijke onbegrensheid. Dan eerst weet je, wat leven is, wat God is.

Maar ach, misschien dat ik u verveel met deze wijze van betogen. Laat ik dan - voor ik afscheid neem - trachten om één leerstelling van mijn meesters nog weer te geven, die ik zo buitengewoon belangrijk vind, ofschoon deze belangrijkheid misschien gelegen is in mijn eigen dwaasheid.

Alle leven en alle kracht is één en ondeelbaar. Wij ervaren echter leven en kracht als verdeeld en beperkt. Het kennen van de beperking is onze weg. Het is ons middel om onszelf te kennen als deel van een eenheid. Laat ons daarom niet verwerpen wat onze sfeer ons biedt, maar ons verheugen in de volheid van belevingen, die zij ons openbaart. Opdat wij eens - verzadigd van het verschijnsel - zonder honger en drang kunnen verlaten, wat eens kostbaar scheen. Want het willen behouden van een verleden, het willen behouden van een beperking is de rem, die het ons onmogelijk maakt tot God over te gaan, in God op te gaan.

Zo leef in je sferen, zing en lach. Zie de vreugde van een landschap vol van de wonderlijkste bloemen, als je gaat door de ruisende wouden, in de eenzaamheid van de blauwe gletschers. Ga door een wereld van zon en van licht. Luister naar de zang van de engelen....en wees gelukkig. Maar verzadig u, opdat die schoonheid in u ruste, opdat zij deel zij van uw wezen en uw weten. Want dan zal geen honger u verteren en geen verlangen u terug doen gaan naar een wereld, die te klein werd. Dan zult ge de smart niet kennen van een verlaten of van een teleurstellend weervinden. Door de schoonheid te nemen en u daarmee te verzadigen, verzadigt ge u ook met het Oneindige. En wie verzadigd is van het Oneindige kan alles achterlaten en daarin waarheid vinden.

Vrienden, dat is al, wat ik u vandaag te zeggen heb. Ik hoop, dat

ik mij als invallend spreker niet te zeer onbekwaam heb getoond om de leringen te geven, die uw recht en uw verdienste zijn. Ik wens u allen een zeer....innerlijk zonnige zondag toe.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

Ja, als het westen tegen het oosten op moet met woorden, dan is het of iemand met een breekijzer aan de gang gaat, nadat een fijn gestileerd lancet aan het werk is geweest. Het heeft zijn nadelen, maar het heeft ook z'n voordelen. Want als je nu de wereld zo eens bekijkt - daar bedoel ik onze wereld zo goed als de uwe mee - dan kom je tot de conclusie, dat we ons over het algemeen niet gedragen tegenover het leven als chirurgen. We halen er niet alleen de deeltjes uit, die absoluut ongezond of hinderlijk zijn. En dat doen we bij onszelf ook niet. We gaan niet zeggen: Dit in mij is onjuist, dus dat ga ik elimineren. We zeggen: Neen, we gaan onszelf helemaal verbeteren. Of: Die wereld is niet mooi, we slaan haar helemaal tot gruis.

Wat dat betreft schijnt de geest van Eisenbard (?) nog steeds levend te zijn in de wereld. U weet, Eisenbard had een kiespijn-patient, die ongeneeslijk scheen te zijn. Maar hij heeft hem genezen. Hij schoot n.l. met een pistool alle kiezen eruit. De patient had geen tijd meer om kiespijn te hebben.

Dat is de manier, waarop de wereld over het algemeen uw fouten wil genezen. Je kunt het hun niet kwalijk nemen. Per slot van rekening primitiviteit openbaart zich altijd - en in een stofwereld ben je zeker primitief. Maar als je dan daarnaast gaat nadenken en je wilt verfynd en simpel de waarheid erkennen en geestelijk omschrijven, dan zul je tot de conclusie moeten komen, dat dat niet samengaat. Je kunt niet een hele tijd met een pneumatische hamer aan het werk zijn en dan even naar binnen gaan om fijn-technisch en volledig juist een blindedarm te verwijderen. Die twee dingen gaan niet samen. Je hebt de bibberatie van de hamer en die maakt het je onmogelijk om fijner werk te doen.

Zo gaat het hier met je leven ook. Je kunt nu wel zeggen: Ja, maar ik wil dit doordringen in de waarheid tot een perfectie in de fijnheid doorvoeren. Maar potverdorie, hebben jullie dan de moed om je leven in de steek te laten? Durf je dit rumoer van alle dagen, deze kleine ergernissen en die grote teleurstellingen, de noodzaak om op te schieten en te jachten en te volbrengen, durf je die achter te laten?

Je hoort altijd vertellen, nietwaar - dat weet ik, zelfs in mijn tijd op aarde hoorde je dat: Ergens in de bergen, heel ver weg - tegenwoordig weten we dat het de Karakorum is - daar wonen wijsgeren, die zijn zo groot, zo verstandig. Dat zijn wonderdoeners zonder meer. En dan zucht de sinpele mensheid en zegt: Ach, waren wij maar zover. Maar ze vergeten er iets bij. Kijk eens, die lui zitten daar helemaal in de eenzaamheid. Die hebben niets. Die maken zich zelfs geen zorg om hun eten. Want als de boeren het niet brengen, nu ja, dan lijden ze honger. Punt. Kun u zo leven?

Als die mensen zitten na te denken over één woord, dan blijven ze dat net zolang omdraaien, totdat ze denken, dat ze weten wat dat betekent, ook al duurt het vijf maanden. Heeft u tijd om vijf maanden over één woord na te denken? Neen, nietwaar? Nou ja, goed, dan kun je ook niet verwachten, dat je bereikt, wat die andere geesten bereiken.

Natuurlijk, je kunt fantaseren, dat je het toch doet. Dan fantaseer je soms een gunstig hulpmiddel, maar....mag ik er even op wijzen, dat verwaandheid meestal het product is van zelfoverschatting plus

voldoende fantasie en blindheid voor de meningen van anderen? Op dezelfde manier zal heel veel, wat we geestelijk hoog noemen, buiten het bereik vallen van de doorsnee-mens. Niet omdat hij het niet bereiken kan. Maar om de doodeenvoudige reden, dat hij zich de toestand niet wil scheppen, waarin het te bereiken is.

Als je dus op aarde leeft, dan ben je eerlijk gezegd wel voor het breekijzer geboren. En als je een breekijzer hebt, wat doe je daar dan mee? Breken, slopen. Je zou kunnen zeggen: Wanneer je gewoon leeft, zoals u dat nu allemaal doet, dan doe je eigenlijk niets dan slopen. Je bent bezig om je illusies te verliezen. Je bent bezig om je mening over jezelf te herzien. Je breekt voortdurend iets af. Dan zeg je: Ja, maar bouwen we dan ook niet iets op? Nou, eigenlijk niet. Je legt meer de kern bloot.

Het is nou - eens kijken - ik denk een 120 jaar geleden, dat in een oud kerkje in Lincolnshire de priester begon met te breken. Het kerkje zag er allesbehalve gezellig uit. Het was zo'n gepleisterd geval met steunberen en van binnen zat er dan inderdaad een mooi houten plafond in, maar dat was alles. Maar toen hij begon te breken, ontdekte hij, dat achter de kalklaag hier en daar beeldhouwwerk naar voren kwam. Toen ze aan de binnenkant bezig waren en ook daar de verzamelde lagen witkalk van eeuwen begonnen weg te halen, toen kwamen er zelfs muurschilderingen naar voren. Wat zo simpel en eenvoudig had geleken was inderdaad edel. Het was een verzameling van schoonheden, in vele jaren - van 1100 af tot zeg 1700 toe - bijeen gebracht. Toen had de mensheid ze ingekapseld. Op het ogenblik is het weer een vreugde voor het oog, een aantrekkelijk punt voor menige toerist, die daarvan weet.

Maar hoe staan wij er nu eigenlijk voor in het leven? Is het niet precies hetzelfde? In het begin hadden we de grote, de simpele schoonheid van het leven in God, het geleid worden door God. Wij waren deel van de wereld en als zodanig harmonisch. Maar toen begonnen we na te denken. En als een mens begint na te denken - een eigenaardig feit - dan gaat het in negen van de tien gevallen eerst verkeerd, voordat het goed gaat. Als je het niet gelooft, kijk je naar naar de verslagen van de Volkenbond en de UNO, dan kun je zien, dat ik gelijk heb.

Altijd weer begin je met je gedachten eerst het mooie en het eenvoudige a.h.w. weg te metselen. Je gaat zeggen: Ja, we moeten dat zus doen en zo. Je scheidt regels en reglementen. Je verbergt de hele eenvoud onder de kalk van redelijkheid. Maar je leeft en je hebt behoefte aan wat aardigs en wat moois, nietwaar? En dan bedoel ik het zeker niet in de stoffelijke zin maar eerder in dat innerlijke gevoel van tevredenheid. Ja, en dan deugt het niet. Dan is het enige wapen, dat je hebt, het breekijzer. Want je kunt kalken of je kunt de kalk eraf slaan. Maar ga je zeggen: Ik wil weten, wat er achter dat leven zit, wat doe je in feite? Denk je, dat je er ooit achter komt wat er achter zit?

O, natuurlijk, er zijn van die mensen, die hoog-vergeestelijkt rondzweven. Maar weet u, wat die doen? Poppetjes tekenen op de kalk, net als de kinderen. Maar degenen, die proberen door te dringen, die halen stukje bij brokje hun fantasietjes weg. Die breken die kalk weg. Die laten de vorm van het God-gewilde weer doorkomen in zichzelf. En als je dat doet in je leven, dan hoef je helemaal niet "hoog" te staan.

Men hoort altijd op aarde: O, maar het is zo'n hoogstaand mens. En als je nu nagaat hoeveel mensen en hoeveel landen ten val zijn gekomen door juist die hoogstaande mensen, dan begrijp je wel, dat dat ook maar een heel betrekkelijke kwestie is. Je hoort: Ja, maar die is zo hooggeestelijk bewust! Nou, neem me niet kwalijk, het kan zijn; dan is het om wat te bereiken in de praktijk. Woorden alleen zeggen niets. Dus.... zeg niet: Ik wil hooggeestelijk of wereld-ontrukt zijn. Probeer alleen eens in jezelf te vinden, wat die waarheid is. Probeer om die kalk van alle fantasie en alle gebruiken een beetje weg te halen.

En voordat nou hier iemand in zijn gedachten weer gaat uitspreken, dat dit een herhaling is van het "Ken uzelve," wil ik toch even corrigeren. Dat is wat anders dan "Ken uzelve." Het wil zeggen: Ken God in jezelf, om te weten wat jezelf bent. Maar begrijp de harmonische kracht, die God in je heeft neergelegd, dan ben je er. En als je dat weet, dan leef je eenvoudig.

Het is eigenlijk gek, als je het goed nagaat. Maar al die grote ingewijde figuren, die op aarde zijn geweest, die waren eigenlijk maar eigenaardige jongens. Helemaal geen hoogstaande mensen van uit het standpunt: in de maatschappij hoogstaand, enz.

Per slot van rekening kijk nou eens naar die Siddharta.. Dan mag je zeggen: Het was een aardige jongen, maar per slot van rekening liet daar zijn hele familie in de steek, hij liet een heel land zonder kroonprins zitten; hij liet z'n vrouw rustig achter. En wat ging hij doen? Bedelen, zwerven. Nou, een mooie jongen! Weet je, als dat tegenwoordig gebeurt, dan zou men misschien gaan spreken over jeugd-criminaliteit en een toenemende psychose in de jonge jeugd. Maar hij vond er de verlossing in.

Mohammed, nou, ongetwijfeld een groot profeet. Maar was hij eigenlijk geen kameeldrijver, die bovendien nog opstandeling werd? Heeft hij met zijn heirscharen eigenlijk niet allerhand eigenaardige dingen uitgehaald? Rooftochten gehouden en zo? Oorlogje gespeeld tegen de wettige overheid? Hij was eigenlijk een roverhoofdman, als je het goed bekijkt. En toch tegelijk een bringer van een geestelijke waarheid.

En laten we dan maar helemaal niet meer over Jezus spreken. Want in zijn tijd was hij toch eigenlijk niet veel anders dan een ietwat prullige timmerman, die klaarblijkelijk zo weinig vakbekwaamheid en kennis had, dat hij probeerde om 't te redden met imitatie-wonderen en met predikingen. Zo zag het er voor de wereld uit. Een opstandeling. Een vent, die - nu ja, leefde van wat het land opbracht. Op dezelfde manier zoudt u hen ten minste vandaag bezien, als u niet door de openbaringen en de godsdienst aan hun grootheid gebonden was.

Neem Apollonius, nietwaar, die goeie Appie. Die had ruzie met Jan-en-alleman en met iedereen. Dat was een oplichter, zeiden ze, een bedrieger. Hij brak de vrede en hij beledigde de goden. Een straatschender. Toch was hij een groot ingewijde. En zo kun je verdergaan. Noem ze maar allemaal op. Of het nu gaat over de Comte de Saint-Germain of over een ander - allemaal precies hetzelfde. Rare kerels, als je hen zo ziet. Luitjes, die helemaal niet schijnen te passen in het beeld, dat de mens zich maakt van geestelijk hoogstaanden. De reden? Wel, dat kan ik je gauw vertellen. Om de doodeenvoudige reden, dat degeen, die de inwijding zoekt, werkt met de praktijk en niet alleen met de hoogstaande theorie.

Ik heb in mijn tijd - wat misschien onredelijk is - een hekel gehad aan een dominee. Als je de goeie man hoorde, dan was er maar één oplossing: Bekeert u, gij, zondigen! Laat u niet verleiden door de demon! De Satan gaat rond als een briesende leeuw!...en de rest. Zo stond hij dan twee en een half uur en jij moest luisteren. Maar dat was dezelfde, die - als hij de kans zag om een dubbeltje van je achterover te drukken - het deed. Hij had het erover, dat wij gul en royaal moesten zijn. Maar een kind, dat een appeltje jatte uit z'n tuin, nou, nou, als hij die te pakken kreeg, dan voelde die het. Dan noemde hij dat opvoedkunde, maar het was in feite, dat hij de appels zelf wilde hebben. Toch noemde iedereen die dominee een geestelijk hoogstaand man, want hij wist veel over theologie, had een paar prekenboeken geschreven en nog zo wat.

Kijk, in de meeste gevallen gaat het in de wereld zo, lui, dat jullie geestelijk hoogstaand noemen, wat theorie heet. Als iemand een vergeestelijkt boekje schrijft, dan deugt hij. En als hij het niet doet, nou ja, goed, dan kan hij misschien goed praten daarover. Dan deugt hij ook. Ook een hoogstaand mens. En er zijn nog maar weinigen, die proberen

om de daden te ontleden. En toch is geestelijk hoogstaand zijn een kwestie van daden, niet van wat anders. Begrijp je? De verf moet eraf. Het breekijzer moet erop. En omdat de meeste mensen heel wat minder goed zijn, dan zij zich voordoen, is het begrijpelijk, dat juist degenen, die het eerlijkst, het zuiverst leven, een beetje eigenaardige figuren worden.

En nu kun je daar natuurlijk de conclusie aan gaan verbinden - ik moet ook zo langzamerhand weer plaats gaan maken voor een ander - en dan zou ik die conclusie maar zo willen stellen: Denk niet, dat je het met moeie gedachten of woorden alleen afkunt. Meen ook niet, dat je met handelingen en daden zonder meer iets bereiken kunt. Pas wanneer je de werkelijkheid Gods, zoals je die in jezelf beleeft, kunt openbaren door je daden en consequent kunt handelen naar hetgeen je voelt als een goddelijke wet, een goddelijke inhoud in je wezen, dan deug je. En voor de rest deug je niet. Als je dat niet doet, hoef je niet te zeggen: Ik ben geestelijk hoogstaand, ik ben verlicht, of wat anders. Want dan zal ik ook eens bijbels worden: "Er zijn velen, die Here, Here roepen, maar slechts weinigen zijn uitverkoren." Het is begrijpelijk. De meesten zijn zo hard bezig met "Here, Here," te schreeuwen, dat zij er niet toe komen om wat behoorlijks te doen. Laten wij die fout vermijden, vrienden.

Laat ik dan op mijn manier het tegenwicht eens geven tegen al die esoterie. Wij hebben geen stippel, geen jota, geen puntje en geen titteltje aan alle wijsgerige gedachten, tenzij wij ze voor onszelven kunnen omzetten in iets praktisch. Als we leren om ze in de praktijk te brengen, dan deugt het. Zolang de praktijk erbuiten blijft, nou ja, dan hoop ik, dat je je ermee amuseert - kwaad kan het niet - maar veel zal het niet uithalen, ongeacht de vergeestelijkheid, die je misschien in jezelf meent te ontdekken.

En daar laat ik het bij voor vandaag. Bezwaren kunnen worden ingediend bij het bestuur. Goeden morgen.

Z U I V E R E N .

Wat is zuiverheid? Is dat 't reine en onbesmette, waarin de oerkracht zich nog openbaart? Is het een licht, dat al-bevattend geen kleur heeft, blijvend slechts een kracht, die leeft in àl?

Wat spreek je dan van zuiveren? Wil je de demonen gaan verdrijven? Die wonen toch misschien vooral in 't eigen hart? Wat spreek je van zuiveren? Wil je 't vuil doen keren, dat verwant is met alles, waaraan je hart hangt?

Hoe kun je zuiveren? Hoe kun je een lichaam zuiveren van ziekte, wanneer 't de geest zelve is, die in de ziekte zich eigen feilen openbaart en zich troost met eigen pijn?

Hoe kun je een wereld zuiveren van kwaad, van zonde en van leed, wanneer ze zelve hongert naar die zonde? Zichzelf verteert in honger naar d'onvolmaaktheid om zo een eigen grootheid toch in schijn weer overtuigend te bewijzen?

Zuiveren. Kunnen wij onszelven zuiveren? Jezelve zuiveren zou zijn: nazoeken je eigen wezen en verwijderen al, wat daarin niet deugen zou. Maar ben je in staat dit te doen? Kun je werkelijk één, zelfs het kleinste deel van 't eigen wezen doden of verwijderen? Eén geheel ben je, door God geschapen. Er is niets anders dan dit ene: je eigen zijn.

Laat ons dus niet spreken van zuiveren als van een daad, die je stellen kunt. Van iets, waarmee je magisch - door een enkel gebaar - een ruimte bevrijdt van het kwaad, van demonen of...iets, waardoor je het vuil van eigen wezen doet gaan om een nieuwe schoonheid te openbaren. Zuiveren is iets anders.

Ik wil mij zuiveren. In 't goddelijk licht wil 'k onderdompelen mijn wezen en openbaren in mijzelf - zonder vrezen, zonder angst of begeren - de waarheid des Heren.

Ik wil mij zuiveren van de beperking. Ik wil mij zuiveren van het vooroordeel. Ik wil mij zuiveren van het onbewustzijn en het onvolkomen weten. Ik wil mij zuiveren van de vlucht, gelegen in 't vergeten, waardoor 'k mijn leven zo onvolledig heb beleefd.

Maar hoe kan ik dit doen? Waar is de kracht, die mij werkelijke zuiverheid, reinheid geeft en doet bestaan, zoals 'k eens was uit God geboren?

Aanvaard je God. Aanvaard Zijn Wezen en durf Zijn krachten ondergaan zonder enige aarzeling. Durf te zingen duizend talen, wanneer je hart wil zingen. En durf te wenen. Maar bovenal begrijp het ene: Wie afstemt zich, wie geeft zichzelf aan God, die is gezuiverd door de gave alleen.

Wie zichzelf aan de cosmos geeft, wie niet voor zich maar voor de cosmos leeft, die is gezuiverd, is bevrijd. Die vindt in 't eigen "ik" nieuw leven, nieuwe hemelsferen; vindt uiteindelijk - met het sterven van 't laatst begeren en de laatste aarzeling - 't Onmetelijke. Dat is de zuiverheid, de waarheid van het leven: God. Want slechts Dit kun je in 't zuiveren bereiken.

Slechts God is zuiverheid. Zuiver is slechts dat, wat niet aan God gewijd maar één met God geworden is. Dat bant alle kwaad. Niets anders kan dat bannen. Zo zuiver u in 't aanvaarden van uw God en 't leven. 't Is de enige weg. Niets anders kan u de rust en de reinheid geven, waarmee ge in uw God kunt opgaan.

Ik geloof, dat ik het daarmee voldoende heb besproken en ook mischien duidelijk heb gemaakt. Zuiveren is een mooi woord. Maar geestelijk gezien een illusie, tot het ogenblik dat we God aanvaarden bovenal. Niet vragend en niet vrezend, één zijnde met Hem en daardoor onaantastbaar voor al wat kwaad of onrein heet: in feite de waan van 't onvolmaakt besef.

:--:--:--:

ZELFVERZEKERDHEID.

Zelfverzekerdheid. Kan een mens, kan een geest ooit zeker zijn van zichzelf? Wanneer je zelfverzekerd bent, ontken je dan niet veel van wat er werkelijk in je leeft? Alleen de mens, die één is met God, kan zelfverzekerd zijn; want het "zèlf" is niet meer "ik" maar God.

Elk ego is onvolmaakt. Elk menselijk, elk geestelijk streven is onvolmaakt. Slechts op de duur kan het de volmaaktheid bereiken. Hoe kan men ooit zelfverzekerd zijn?

Zelfverzekerdheid is een dwaasheid, zelfvertrouwen daarentegen een deugd. Want als je van jezelf verzekerd bent, dan reken je op je persoonlijkheid als beslissende factor. Wanneer je in jezelf vertrouwt, dan maak je gebruik van alle reserves, die je bezit, om datgene te bereiken, wat je zoekt. Misschien mag men het daarom zo stellen:

Er was eens - het is allang geleen - een jongeling, die liederen zong en ging van hof tot hof. Hij sprak met ridders over krijg en zong de vrouwen lof, een troubadour als geen. Hij was vol zelfverzekerdheid. Hij meende zich onschendbaar. Schoon menig ridder door de dingen, die hij

zei in zijne woon, hem meende wel te mogen hangen. Doch de troubadoer zong van verlangen, hij zong het lied van alle tijd en sprak de edelen van strijd.

Eens zong hij weer een vrouwe lof en maakte zelfs haar wel het hof. Toen keek een boze ridder op. Hij zag hen staan. Toen kwam een strop...en ziet, er kwam een einde aan het leven van de troubadour. Het was voorbijgegaan. Want zelfverzekerd had hij niet 't vertrouwen op 't eigen vermogen zo verstaan, dat hij leerde op eigen vermogen te bouwen.

Er was eens een knechtje van een smid, wat klein, wat mager en schriel, dat werkte in de smidse, omdat hem dat werk zo buitengewoon goed beviel. Men lachte altijd en zei: "Dag smidje, jij kunt toch nooit eens gaan smeden!" Maar het smidje, dat lachte. Het had ook daarvoor wel degelijk zijn reden. Want was de baas een tijd van huis, dan oefende hij haast heel de dag met de zware moker, tot hij meester was van elke mokerslag. En als hij blies daar in het vuur, dan keek hij rond zich alle tijd. Hij zei: "Ik kan leren zonder eind. Ik vind, wat ik benijd in het smeden, in mijzelve terug. Indien ik pogen blijf, ik word een meestersmid."

In een kerk in Toledo staat een smeedwerk wonderschoon, dat scheidt het altaar van een kerk. Een ieder zingt nog nu de lof van dat, wat eens daar werd gewrocht. Welaan, dat was des smidjes werk. Want moeilijkheden kennend, overwinnend zichzelf misschien vaak en voerend de moeilijke strijd, vond het smidje een kracht in zich om op te bouwen. Het smidje had zelfvertrouwen en kon zo een taak volvoeren in een perfectie, hem nu nog benijd.

Dat is de tegenstelling van zelfverzekerdheid en zelfvertrouwen. Als je van jezelf verzekerd bent, dan vertrouwt je zozeer op jezelf, dat je je eigen capaciteiten eigenlijk niet eens meer meent nodig te hebben.

Er bestaat een aardige anecdote. Er was eens een wereldkampioen in boksen, een zwaargewicht. Hij was kampioen geweest en begon een hotel te drijven. Maar hij was en bleef in de ogen van zijn gasten de wereldkampioen. Toen eindelijk een onbeleefde mens hem enkele dingen zei, die hij niet nemen wilde, trok hij zijn kampioensvuisten naar achteren, stelde zich in de houding...en werd neergeslagen. Hij was zeer zelfverzekerd, maar hij had geen reden voor zelfvertrouwen. Want zelfvertrouwen wordt gebouwd op de kwaliteiten, die je bezit en die je jezelf weet te verwerken. Daarom zou ik dit Schone Woord in deze vorm willen besluiten:

Vertrouw op je God en vertrouw op jezelf. Bouw je leven op wat je volbrengen kunt. Werk met alle kracht, alle mogelijkheden, die God, die schepping en lot je maar gunt.

Maar wees nooit van jezelf verzekerd. Meen nooit: Voorbij is nu mijn strijd. Want dan, dan zul je door je onvermogen streven en in je streven moeten sneven, omdat de kracht, waarop je hebt gebouwd, voorbijging toen je meende in een zekerheid te verkeren om dat, waarop je hebt vertrouwd.

Vertrouwen te bouwen betekent: Aanvaarden al wat je hebt, al wat je bezit. Het te maken tot 't meest perfecte wapen tegen het leven en tegen het duister. Zo kun je mens zijn en geest en kracht in de volste, de lichtste geestelijke luister.

Maar beroem je nooit op wat je hebt volbracht. Want menigeen is door zijn zelfverzekerdheid ondergegaan in het duister en treurt reeds lange tijd - niet om een verloren leven - maar om verloren illusie van luister.

:-:-:-:-: